FiCom ry | ML
30.5.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Asia: HE 61/2018 vp

FiComin lausunto virastouudistuksen HE:stä

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 61/2018 vp). FiCom esittää seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **Esityksen tavoitteita voidaan pitää kannatettavina ja hyvinä, sillä uudistus nähdään monessa suhteessa mahdollistajana. Esityksen tavoitteiden toteutumista tulee seurata.**
- **FiCom pitää hyvänä, että Kyberturvallisuuskeskuksesta (5 §) ja sen tehtävistä (3 §) on omat säännökset.**
- **Rahoituksen läpinäkyvyyttä ja kohdentumista tulee seurata sekä keventää teleyritysten maksurasitetta.**

Yleistä

Esityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistettäisiin uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi (Traficom). Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulisivat uuden Väyläviraston tehtäviksi. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden (tie-, rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) tehtävät siirrettäisiin perustettavaan valtion erityistehtäväyhtiöön. Kolmesta nykyisestä organisaatiosta muodostuisi siis kolme uutta organisaatioita.

Kyse on mittavasta muutoksesta, jossa jatketaan liikenne- ja viestintäministeriön ja se alaisten virastojen uudistamishankkeita. Uusi Traficom olisi todellinen mammuttivirasto, jossa olisi henkilöstöä noin 800 ja Väylävirastossakin 400. Uusien virastojen on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2019.

Virastouudistuksen tavoitteista

Esityksen mukaan uudistuksen tavoitteena on muun muassa parantaa koko hallinnonalan kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin, kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Aivan keskeinen tavoite liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla on varmistaa ja lisätä asiakaslähtöisyyttä ja huomioida asiakkaiden tarpeet. Tavoitteena on myös parantaa edelleen hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä (s. 42).

FiCom pitää esitettyjä tavoitteita kannatettavina ja hyvinä, koska ne osaltaan muun muassa mahdollistavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoille, toimijoiden tukemiseen kokeiluissa ja tuotekehityksessä sekä nähdään mahdollisuutena virastojen toimintojen tehostamiseen ja kehittämiseen.

Koska kyse on mittavasta uudistuksesta, tavoitteiden toteutumista tulee seurata.

Kyberturvallisuuskeskus ja taajuushallinto

Viestintäverkkojen osalta virastouudistuksessa keskeisintä on turvata kyberturvallisuuden ja taajuushallinnon korkeatasoinen osaaminen ja ammattitaito. Molemmat toiminnot ovat oleellisia Suomen digitalisaatiolle, ja ne tulee taata myös jatkossa.

Esityksen lausunto-osion mukaan etenkin yrityksille oli tärkeää, että erityisalojen asiantuntemus ja toimialatuntemus uudistuksessa säilytetään vähintään uudistusta edeltävällä tasolla. Yhtenä keskeisimpänä asiana useissa lausunnoissa pidettiin kyberturvallisuuden ja taajuushallinnon korkeatasoisen osaamisen ja ammattitaidon turvaamista.

FiCom pitää hyvänä sitä, että esitykseen on lisätty Kyberturvallisuuskeskuksesta omat säännökset (3 ja 5 §), eikä siitä päätetä viraston sisäisellä työjärjestyksellä. Keskus toimisi organisatorisesti suoraan pääjohtajan alaisuudessa ja toiminnallisesti erillisenä, omana kokonaisuutenaan. Esityksen perusteluissa oleva maininta Kyberturvallisuuskeskuksen luotettavuudesta, toiminnan jatkuvuudesta ja operatiivisten toimintaedellytysten huolehtimisesta on myös hyvä kirjaus.

Esityksen vaikutuksista

Tuottavuuden ja tehokkuuden edistäminen on yksi esityksen tavoitteista. Toimintamenot ja asiakasmaksut siirtyisivät kuitenkin sellaisenaan Liikenne- ja viestintävirastolle. Kun tarkoitus on tehostaa toimintoja ja saavuttaa synergiaetuja, tulee tämän näkyä myös toimintamenojen ja sitä kautta teleyritysten maksujen alenemisena.

Viestintävirasto on lähes kokonaan teleyritysten tuotoilla rahoitettava virasto, kun taas Trafin rahoituksesta reilu neljännes tulee valtion varoista. Teleyritysten ei pidä subventoida liikennepuolen menoja, joten uuden viraston rahoituksen läpinäkyvyyttä ja kohdentumista tulee seurata.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat